

Др Жељко Д. Мирков, виши јужилачки сарадник
Основно јавно јужилаштво у Кикинди
zeljko.mirkov@yahoo.com

СУОЧЕЊЕ ОКРИВЉЕНОГ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ – ПРИКАЗ СЛУЧАЈЕВА ИЗ ПРАКСЕ ПОЈЕДИНИХ СУДОВА

Сажетак: Суочење је сложен инстинктивни кривичнопроцесног права које чине нормативни, криминалистички и психолошки аспекти. Ради његовог бољег сагледавања, сматрамо да је нужно указати на његове практичне аспекте о којима се до сада није писало. У раду је приказан избор случајева са којима се аутор сусретао током свог рада у правосудју. Циљ рада је да на основу записника са главне претреса и образложења судских пресуда покаже на који начин је суд сироводио суочења, какве су биле изјаве суочених лица, као и на који начин је суд ценио ове исказе појединачно и у међусобној вези, али и у светлу других доказа. Посебно је приказано на који начин је суд описивао реакције суочених и какве закључке је из тога изводио.

Кључне речи: окривљени, суочење, оцена исказа, практични аспекти.

1. УВОД

Већина права познају могућност суочења сведока са окривљеним (али и саокривљеним међусобно) у случају противречности њихових исказа. Оно се огледа у непосредној расправи између два лица која су дала исказе, о неслагањима у погледу важних чињеница и околности да би се утврдила истина.¹

Прикупљајући и анализирајући стручну литературу током писања рада о нормативним, криминалистичким и психолошким аспектима суочења окривљеног, аутор је дошао до закључка да је неоправдано занемарен практични аспект ове процесне радње. Неспорно је да је за разумевање природе

---

¹ Бркић Снежана, „Мере заштите сведока путем спречавања физичког сусрета окривљеног и сведока“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, 3/2005, 60.

одређеног правног института незаобилазно проучавање његових теоријских аспеката. Међутим, сматрамо да се потпуна слика о суштини и оправданости неког правног института стиче тек онда када се укаже и на његову практичну примену.

У литератури смо једини практични приказ тока суочења заснованог на једном фиктивном случају пронашли код Водинелића², док остали аутори овај институт обрађују углавном мање детаљно, најчешће кроз његов нормативни аспект у оквиру саслушања окривљеног³ или пак у делу који је у вези са провером веродостојности исказа окривљеног.⁴ Стога је аутор кроз приказе неких случајева из судске праксе са којима се сусретао у свом раду, покушао да дочара практични аспект извођења ове процесне радње о којем се није писало. Кроз изводе са записника са главног претреса, на практичним примерима је приказано на који начин је суд одређивао суочење, како је текла дискусија између суочених лица и на које околности, те како је суд ценио исказе суочених лица. Из образложења пресуда је приказано како је суд ценио држање и рекације суочених и на који начин је утврдио који исказ има обележје истинитости.

У основној ситуацији у којој долази до суочења, општа је претпоставка да једно од суочених лица говори истину, а друго не, јер намерно жели да обмане орган поступка дајући лажне изјаве.⁵

2. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА – КРИВИЧНО ДЕЛО КРАЂА У ПОКУШАЈУ ИЗ ЧЛ. 203 СТ. 2 У ВЕЗИ СА СТ. 1 КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА⁶

Окривљени Б. С. и К. Д. су оглашени кривима да су дана 14.12.2010. године, око 01,00 час, у Кикинди, покушали да одузму другом туђу покретну ствар у намери да њеним присвајањем прибаве себи и другом противправну имовинску корист, тако што су заједно са млдб. П. Д. дошли до куће оштећеног која се налази у Улици бр. , где су ушли у неограђено двориште

² Вид. Vladimir Vodinelić, *Kriminalistika*, Beograd 1996, str. 238.

³ Тако на пример: Dragoljub Dimitrijević, *Krivično procesno pravo*, Beograd 1972, str. 209-201; Vojislav Đurđić, *Krivični postupak Srbije*, Niš 2006, str. 86; Милан Шкулић, *Кривично процесно право*, Београд 2014, стр. 200; Станко Бејатовић, *Кривично процесно право*, Београд 2014, стр. 303.

⁴ Тако на пример: Tihomir Vasiljević, *Sistem krivičnog procesnog prava SFRJ*, Beograd 1971, str. 283-284; Момчило Грубач, *Кривично процесно право*, Београд 2004, стр. 266-267; Снежана Бркић, *Кривично процесно право I*, Нови Сад 2014, стр. 321-322.

⁵ Csaba Fenyvesi, „The confrontation from criminal-psychological aspect“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, 1/2010, 220.

⁶ *Сл. гласник РС*, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14 и 94/16. У даљем тексту: КЗ.

куће, пришли кући и покушали да физичком снагом демонтирају и одузму 7м бакарног олука, укупне вредности 30.000,00 динара, али су напустили лице места, јер су уочили патролу полиције, чиме су учинили кривично дело крађа у покушају из чл. 203 ст. 2 у вези са ст. 1 КЗ.⁷

Окривљени Б. С. је на главном претресу изјавио да остаје при својој одбрани из претходног поступка, којом приликом је у потпуности признао извршење кривичног дела, истовремено теретећи окривљеног К. Д. Том приликом је окривљени Б. С. изјавио да је у претходном поступку рекао истину, а није оспорио ни вредност предмета кривичног дела. Међутим, приликом суочења са окривљеним К. Д., који није саслушан током претходног поступка и који је на главном претресу негирао извршење кривичног дела, окривљени Б. С. је изненада променио одбрану и рекао да К. Д. ипак критичном приликом није био са њим и малолетним саизвршиоцем. При томе, окривљени Б. С. је потврдио да је његов потпис на записнику истражног судије, где је изјавио да признаје своје учешће у извршењу кривичног дела, али и учешће окривљеног К. Д. Навео је да је разлог признања то што су га полицајци тукли у просторијама полицијске станице, не наводећи који су то полицајци.

Ток суочења констатован на записнику са главног претреса је изгледао овако:

„Суд доноси:

РЕШЕЊЕ

Одређује се и врши доказивање суочењем између окривљеног Б. С. и окривљеног К. Д.

Окривљени Б. С. изјављује: Ти ниси био са нама када смо млдб. П. Д. и ја извршили ово кривично дело.

Окривљени К. Д. изјављује:

Нисам извршио кривично дело.

На питање судије, окривљени Б. С. изјављује:

То је мој потпис који се налази на записнику који ми предочавате.

Констатује се да се окривљеном Б. С. предочава записник истражног судије Основног суда Кикинда о саслушању окривљеног 1 Ки. 161/11 од 19.9.2011. године:

Исказ код истражног судије сам дао због тога што су ме полицајци тукли у полицији. Зато сам морао да признам. Не знам који су то полицајци.

На питање судије, окривљени Б. С. изјављује:

Кад сам давао исказ у претходном поступку, није ме тукла истражни судија да бих признао.

⁷ Пресуда Основног суда у Кикинди бр. 1 К 203/12 од дана 13. августа 2012. године.

На питање заменика ОЈТ, окривљени Б. С. изјављује:

Током ноћи су ме тукли у полицији, а сутрадан сам дао исказ код истражног судије.

Не могу да се сетим колико је прошло времена између предметног догађаја и мог саслушања у полицији.

Даљих питања нема.

Примедби нема.“

Наведеном пресудом, обојица окривљених су осуђени на затворске казне. Измену одбране окривљеног Б. С. суд није прихватио, јер је очигледно да је овај окривљени хтео да помогне окривљеном К. Д., који се бранио да није заједно са њим и млдб. П. Д. учествовао у извршењу кривичног дела. Суд је у образложењу пресуде констатовао да је објашњење измене одбране потпуно неприхватљиво, јер Б. С. није дао ниједан ваљан аргумент, који би, по резону просечног човека, могао да оправда измену. Он није дао имена полицајаца који су га наводно тукли, тако да би суд њиховим испитивањем могао да провери његову тврдњу, а чак и да је то истина, код истражног судије га нико није тукао, што није ни спорно, па према томе, својим вољом је дао исказ код истражног судије и признао дело, са свим детаљима, који очигледно нису могли бити познати било коме, осим онима који су учествовали у његовом извршењу. Признање окривљеног Б. С. потврђено је и исказом малолетног саизвршиоца, који је изјавио да је тачно да су Б. С. и К. Д. дана 14.12.2010. године, у ноћним часовима, покушали да изврше демонтажу и одношење бакарних олука са једне куће у Кикинди, а да је он тада био са њима, међутим, нису успели да скину олуке, јер је наишла полиција.

Жалбу на пресуду нису уложили ни окривљени, ни тужилаштво.

3. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА – КРИВИЧНО ДЕЛО КРАЂА У ПРОДУЖЕЊУ ИЗ ЧЛ. 203 СТ. 1 У ВЕЗИ СА ЧЛ. 61 КЗ

Окривљени Г. З. и К. И. су осуђени да су у временском периоду од 31.12.2011. године, па до 31.1.2012. године, у Кикинди, заједно, у намери да себи прибаве противправну имовинску корист, у више наврата одузели 585 м бакарног проводника од 50 m², 5 m бакарног проводника ПП 001 x 70 m² и 147 комада металних плочица (прикључака за уземљење), све укупне вредности 348.620,00 динара, власништво оштећеног ДОО, које предмете су однели и присвојили, чиме су учинили кривично дело крађа у продужењу из чл. 203 ст. 1 у вези са чл. 61 КЗ.⁸

⁸ Пресуда Основног суда у Кикинди бр. 1 К 318/12 од дана 12. септембра 2012. године.

На главном претресу је испитана сведокиња М. Ј. К., која је током претходног поступка изјавила да су две мушке особе у њено двориште донеле на продају металне плочице. У свом исказу на главном претресу је навела: „Ја у свему остајем при исказу који сам дала код истражног судије. Рекла сам истину приликом сведочења. Ја сам у свом исказу дала физички опис два мушкарца од којих сам откупила металне плочице, а затим сам их, као што сам то рекла у претходном поступку и препознала међу бројним фотографијама мушких особа. Та два лица која сам препознала препознајем и сада у судници, на оптуженичкој клупи.“ У записнику је констатовано да је сведокиња показала на окривљене, при чему је навела та два лица не познаје лично, да са њима није ни у каквим конфликтним односима, нити у завади, те да их познаје само тако што су они раније доносили гвожђе и сличне предмете на отпад који је у власништву њеног мужа.

Окривљени Г. З. је изјавио да је он сам продао металне плочице, проводнике и мало бакра на отпаду где ради сведокиња, те да са њим није био К. И., други окривљени. На ову изјаву окривљеног, сведокиња је изјавила: „То није истина. Обојица су донели ове предмете на продају.“

На питање окривљеног К. И., сведокиња је изјавила:

„Обојица, дакле и Ви и Г. сте дошли у моје двориште и донели на продају различите предмете и ја сам измерила тежину предмета на ваги, која се налази у мом дворишту, у њиховом присуству, предмете сам оставила у дворишту, а Г. сам исплатила новац на руке. Не сећам се колико сам му платила. Понављам, обојица окривљених су заједнички дошли у моје двориште и донели предмете на продају, а новац сам дала само Г.“

Након тога, окривљени К. И. је ставио примедбу на исказ сведокиње, говорећи да сведокиња не говори истину.

Суд је одредио суочење, чији је ток изгледао овако:

„Суд доноси:

Р Е Ш Е Њ Е

Одређује се и врши доказивање суочењем између окривљеног Г. З. и сведокиње М. Ј. К.

Окренути лицем у лице један према другом, окривљени Г. З. изјављује:

Тачно је да сам ти ја продао предмете за које се теретим у овом кривичном поступку, међутим, продао сам их теби сам, без К.

Сведокиња изјављује:

Ти и К. сте заједно дошли код мене и понудили на продају те предмете, а теби сам новац дала. Обојица сте дошли, и ти и К.

Констатује се да након суочења свако остаје при свом исказу.

Суд доноси:

РЕШЕЊЕ

Одређује се и врши доказивање суочењем између окривљеног К. И. и сведокиње М. Ј. К.

Окренути лицем у лице један према другом, окривљени К. И. изјављује: Није тачно да сам ја заједно са Г. теби продао предмете из оптужног предлога. Немам везе са овим кривичним делом.

Сведокиња изјављује:

То није истина. Тврдим да си ти заједно са Г. дошао у моје двориште са предметима из оптужног предлога. Обојица сте дошли и понудили на продају, једино што новац нисам исплатила теби, већ Г.

Констатује се да након суочења свако остаје при свом исказу.“

У образложењу наведене пресуде, суд је ценио спроведено суочење између окривљених и сведокиње. Спорна околност у вези са којом је одређено суочење је чињеница да ли је окривљени Г. З. сам продао сведокињи предмете кривичног дела или је то учинио са окривљеним К. И. Суд је у потпуности прихватио исказ сведокиње, јер је она, не само током сведочења, већ и током суочења, на суд оставила несумњив утисак да говори истину. У образложењу пресуде је констатовано да је сведокињи било *неугодно* током суочења због *некоректног понашања* окривљеног К. И.. Међутим, сведокиња је *чврсто у очи* гледала обојицу окривљених и *без икаквог колебања, јасно и недвосмислено* тврдила да су обојица окривљених њој понудили на продају предмете за које се испоставило да потичу од извршења кривичног дела. Даље, суд наводи да окривљени нису истакли ниједан аргумент који би довео у сумњу непристрасност сведокиње, нити је суд нашао било какав траг оваквој сумњи. Сведокиња није имала разлога да неосновано терети окривљене, а суду је остало нејасно зашто је окривљени Г. З. штитио окривљеног К. И. Без обзира на тај мотив, суд закључује да сведокиња није имала разлога да штити било кога, нити да било кога неосновано терети.

У жалби на пресуду бранилац окривљених је оспоравао закључке првостепеног суда који су резултат оцене исказа сведокиње М. Ј. К. Међутим, другостепени суд је жалбу одбио као неосновану, нашавши да је првостепени суд детаљно ценио исказ сведокиње и довео га у везу са осталим доказима, као и да је на главном претресу спроведено суочење, те да је суд детаљно ценио резултате ове процесне радње, на основу чега је закључио да је и окривљени К. И. учествовао у извршењу предметног кривичног дела.⁹

---

⁹ Пресуда Апелационог суда у Новом Саду бр. Кж 1 4354/12 од дана 27. децембра 2012. године.

4. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА – ТЕШКА КРАЂА У ПОКУШАЈУ ИЗ ЧЛ. 204 СТ. 1 ТАЧ. 1 У ВЕЗИ СА ЧЛ. 30 КЗ

Окривљени Г. Б. је оглашен кривим да је у току ноћи између 27. и 28. 11. 2008. године око 01,30 часова у Кикинди, у намери да одузимањем туђих покретних ствари и њиховим присвајањем себи прибави противправну имовинску корист, дошао до киоска оштећеног предузећа ДОО, у Улици , у близини раскрснице са Улицом , носећи са собом ранац и комбинована клешта – комбинирке, те пришао киоску и клештима пресекао катанац на брави киоска са заштитних решетака на излогу киоска, после чега је отворио заштитне решетке и руком разбио стакло на излогу киоска, а у одузимању предмета из киоска је спречен наиласком патроле полиције у саставу С. М. и М. М., чиме је учинио кривично дело тешка крађа у покушају из чл. 204 ст. 1 тач. 1 у вези чл. 30 КЗ.¹⁰

Окривљени је у присуству браниоца у просторијама полицијске управе у својој одбрани детаљно признао извршење кривичног дела. Међутим, на главном претресу окривљени је променио исказ и навео да је у полицији признао његово извршење због дуготрајног испитивања. Окривљени је у просторијама полицијске управе био саслушан у присуству браниоца П. М., а записник је диктирао Г. С., полицијски службеник. Окривљени је навео да му је инспектор који га је испитивао постављао сугестивна питања, а он је само одговарао са „да.“ Суд је у образложењу пресуде нашао да је признање окривљеног дато у просторијама ПУ Кикинда потпуно, непротивуречно, јасно, изричито, одређено, недвосмислено, веродостојно, а и не противуречи другим доказима. Суд је овакво признање окривљеног прихватио и на њему засновао своју пресуду, а његову веродостојност ценио, упоређујући га са осталим доказима изведеним у току поступка. Кроз ово признање окривљени је детаљно описао ток догађаја, као начин и околности под којима је кривично дело извршио, наводећи низ детаља који могу бити познати само извршиоцу.

Одбрану окривљеног у претходном поступку и на главном претресу, у којој наводи да није извршио кривично дело, а да је признање у полицији дао услед својеврсне врсте принуде кроз дуготрајно испитивање, суд није прихватио, јер је за суд било очигледно да је оваква одбрана усмерена ка избегавању кривице. Суд је одредио и спровео радњу доказивања суочењем између окривљеног и полицијских службеника који су га саслушавали у просторијама ПУ Кикинда, а том приликом су полицијски службеници тврдили да је окривљени дао исказ какав је и унет у записник, у присуству браниоца по службеној дужности, без икакве присиле. Суд је у потпуности прихватио исказе ових сведока, јер су њихови искази *сагласни* и *још*врђени

¹⁰ Пресуда Основног суда у Кикинди бр. 1 К 243/10 од дана 26. јануара 2011. године.

материјалним доказима. Суд образлаже да утисак који су ови сведоци оставили приликом суочења представља утисак *искрености* и *кашегоричности*, тако да код суда нису оставили ни траг сумње да су говорили истину или да су на било који начин приморали окривљеног да призна. Њихов исказ је потврђен и исказом сведока П. М., адвоката која је била постављена као бранилац по службеној дужности окривљеног приликом његовог саслушања у својству осумњиченог у ПУ Кикинда. Сведокиња је потврдила да је окривљени дао исказ у њеном присуству и то исказ какав је забележен у записнику о његовом саслушању, који су водили и сачинили поменути сведоци. Сведокиња је потврдила да током тог саслушања, од почетка до краја, којем је она непрекидно присуствовала, није примењена никаква физичка или психичка присила према окривљеном. У погледу дужине трајања саслушања, сведокиња није могла да се изјасни тачно у минут, а суд налази да је то сасвим разумљиво, с обзиром на то да су од догађаја прошле више од две године. У погледу трајања саслушања, сведокиња се изјаснила општно, сећајући се да је добила позив у време када је радила у канцеларији, дакле у поподневним часовима, а вратила се у канцеларију за време трајања свог радног времена у канцеларији, па је дужину трајања испитивања означила као стандардну. Исказ ове сведокиње окривљени није ни оспорио, а садржина овог исказа је поткрепљена и записником о саслушању осумњиченог, где је констатовано да је саслушање започето у 17,00 часова, а окончано у 17,25 часова, а овај записник је окривљени и потписао.

Окривљени је уложио жалбу на пресуду првостепеног суда због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене кривичног закона, која је одбијена као неоснована.¹¹ У овој пресуди стоји да је првостепени суд за своје тврдње дао одговарајуће разлоге и да је пресуду засновао на чињеницама и доказима који су изведени на главном претресу.

5. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА – РАЗБОЈНИШТВО ИЗ ЧЛ. 206 СТ. 4 У ВЕЗИ СА СТ. 1 КЗ

Окривљени К. И. је оглашен кривим да је дана 1.7.2009. године, око 22,00 часа, у атару Иђоша, употребом силе против оштећеног М. С., одузео туђу покретну ствар, у намери да њеним присвајањем прибави себи малу противправну имовинску корист, тако што је дошао до пашњака зв. „Греда“, где је оштећени чувао овце, те након краћег разговора са оштећеним, истом задао 4 ударца песницом десне руке у пределу главе, наневши му лаке теле-

---

¹¹ Пресуда Апелационог суда у Новом Саду бр. Кж 1 931/11 од дана 10. априла 2012. године.

сне повреде у виду нагњечења и нагњечно – раздерне ране на глави и лицу, прелом костију носа без померања уломака и прелом две зубне крунице, а када је оштећени од задобијених удараца пао на земљу, пришао истом и подлактицом десне руке га стезао око врата, све док оштећени није почео да губи ваздух, потом се удаљио на 2 до 3м од оштећеног и затражио му новац, због чега је оштећени извадио новчаник из џепа панталона, отворио га и оштећеном дао 2 новчанице од по 1.000,00 динара и новчаницу од 50 еура, противвредности 4.600,00 динара, све укупно 6.600,00 динара, чиме је учинио кривично дело разбојништво из чл. 206 ст. 4 у вези ст. 1 КЗ.¹²

У својој одбрани, окривљени је признао да је оштећеном нанео лаке телесне повреде, као што је то описано у оптужном предлогу, међутим, није признао да је оштећеног присилио да му да новац. Овај део одбране окривљеног суд није прихватио, будући да је супротан изведеним доказима. Пре свега, суд је нашао да је овај део одбране окривљеног супротан исказу оштећеног, који категорично тврди да га је окривљени истукао, а затим од њега тражио новац. У том смислу је интересантна одбрана окривљеног. Наиме, окривљени није спорио да му је оштећени дао једну новчаницу од 50 еура и 2 новчанице од по 1.000,00 динара, али наводи да му је овај новац оштећени добровољно позајмио и то петнаестак минута након што га је овај истукао. Код окривљеног је затечено 2.000,00 динара, што му је уз потврду и одузето, а за који новац он сам каже да потиче од оштећеног. Овај део одбране о наводној позајмици од оштећеног суд цени као сасвим *нелогичан*, „*ипровидан*“ и *очигледно усмерен ка избегавању кривице*. Суд констатује да је „*неуверљиво и противно здравој памети да му је оштећени добровољно дао новац, након што га је окривљени претходно изударао.*“

Ради провере исказа оштећеног, суд је одредио и спровео доказивање суочењем између окривљеног и оштећеног, током којег је оштећени тврдио да га је окривљени најпре истукао, а затим од њега тражио и узео новац, који му је оштећени дао из страха да га не убије. Окривљени је остао при својој одбрани да је истукао оштећеног, али да му није тражио новац. Суд сматра да је окривљени током суочења оставио *неуверљив* и *блед* утисак, јер је *избегавао да погледа* оштећеног у лице и очигледно је било да не говори истину. Насупрот њему, оштећени је деловао *кайџорично, уверљиво* и *одлучно*, а приликом давања изјаве је гледао окривљеног *директно у очи*, што је код суда створило утисак да говори истину. Исказ оштећеног, лекарски извештај за оштећеног, службена белешка о криминалистичко-техничком прегледу лица места, налаз и мишљење вештака судске медицине, као и приложена фотодокументација су за суд представљали једну складну и логичну целину, која искључује сваку другу могућност, осим да је окривљени учинио кривично дело о којем је реч.

¹² Пресуда Основног суда у Кикинди бр. 1 К 348/10 од дана 22. марта 2010. године.

Окривљени је првостепеном пресудом осуђен на казну затвора у трајању од три месеца, али је по жалби Основног јавног тужилаштва у Кикинди због одлуке о кривичној санкцији преиначена првостепена пресуда и окривљеном је изречена казна затвора у трајању од једне године.¹³

6. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА – ПРЕВАРА У ПРОДУЖЕЊУ ИЗ ЧЛ. 208 СТ. 4 У ВЕЗИ СА СТ. 1 У ВЕЗИ СА ЧЛ. 61 КЗ

Окривљена Ш. Р. је оглашена кривом што је у временском периоду од септембра месеца 2009. до јуна месеца 2011. године у Кикинди, у намери да себи прибави противправну имовинску корист, лажним приказивањем чињеница да преко својих познанстава може, уз одређену новчану накнаду, да оштећеним лицима исходује остваривање права на инвалидску пензију, повезивање пензијског стажа, остваривање новчане накнаде за туђу помоћ и негу, укњижбу стана или да омогући запослења, као и приликом тражења новчаних позајмица од оштећених лица, лажно приказала чињеницу да ће позајмљени новац вратити у кратком року, па је тако у 29 наврата довела у заблуду оштећене и навела их да јој, на штету своје имовине, предају новац у износу од 113.000,00 динара и 58.470 евра, у противвредности 5.980.663,50 динара, у укупном износу од 6.093.663,50 динара, у ком износу је себи и прибавила противправну имовинску корист, чиме је учинила кривично дело превара у продужењу из чл. 208 ст. 4 у вези са ст. 1 у вези са чл. 61 КЗ.¹⁴

С обзиром на разлике у погледу важних чињеница између одбране окривљене, која је негирала извршење кривичног дела и исказа оштећених лица, суд је спровео суочење, а ради провере истинитости њихових исказа. Ова суочења, при којима су оштећени на суд „*оставили јасан утисак о томе да говоре истину*“, док је окривљена „*оставила бледа и неверљива*“, додатно су поткрепила уверење суда да исказима оштећених треба поклонити веру, јер говоре истину. Суд је на основу личног опажања извео закључак о томе да се не може веровати окривљеној, већ да треба веровати оштећенима. Приликом образлагања држања оштећених током суочења, суд је констатовао да су поједини оштећени били „*поштрешени*“, „*револтирани*“ или „*видно узбуђени*“, да су деловали „*уверљиво*“ или „*искрено*“, „*кашегорични и чврсти у ставу који су износили*“, да су своје тврдње износили „*сигурним гласом док су окривљену гледали у очи*.“ Са друге стране, просто негирање окривљене је на суд остављало утисак „*неверљивости и необудљивости*.“

¹³ Пресуда Апелационог суда у Новом Саду бр. Кж 1 3427/10 од дана 21. јуна 2010. године.

¹⁴ Пресуда Основног суда у Кикинди бр. 1 К 447/11 од дана 19. априла 2012. године.

Поједини оштећени су своје тврдње током суочења „појачавали“ искреним рекацијама у виду *чуђења*, док неки нису могли да сакрију *револтираност* држањем окривљене.¹⁵

¹⁵ Навешћемо неке од рекација оштећених лица за која мислимо да ће најбоље дочарати атмосферу у којој се одиграло суочење и показати у каквом су се психичком стању налазили оштећени постављени „очи у очи“ са окривљеном. *Ошћћени Д. В.* питала је окривљену „како има образа да је погледа у очи и да каже да није узела новац.“ *Сведок Г. С.*, супруг једне од оштећених, током суочења са окривљеном, видно узбуђен, рекао је да окривљена лаже, да је узела новац да среди пензију његовој супрузи, да су лично њој предали новац, говорећи јој да га гледа у лице и лаже. Рекао је: „Сви ми лажемо, само ти говориш истину!“ *Ошћћени В. М.* је током суочења окривљеној категорично и децидно у очи рекао да је то што она исказује чиста лаж, у очи јој је рекао „Свака вам част“, тврдио је да је рекао истину, а окривљена је, за разлику од своје одбране – да уопште не познаје оштећеног и његову супругу, касније рекла да их је ипак упознала на свадби, чиме је променила своју одбрану, а да за то није дала ниједан аргумент. Ово суочење, при коме је оштећени оставио јасан утисак о томе да говори истину, а окривљена изменила своју одбрану, додатно је поткрепило уверење суда да оштећеном треба поклонити веру, јер говори истину. Суочење *сведокиње А. Г.*, супруге једног од оштећених и окривљене, суд описује на следећи начин: „Приликом суочења сведокиње А. Г. и окривљене, окривљена је рекла да јој она није дала никакав новац за пензију, а сведокиња је видно потрешена овим речима окривљене питала исту како је није срамота да је гледа у очи и то говори. Питала је окривљену шта је њима урадила од живота: „Узела си новац од њих и оставила их као слепце! Свака ти част! Има Бога!“ Ово сведочење је несумњиво на суд оставило утисак, да сведокиња говори истину, а да окривљена не говори истину. Током суочења са *сведоком М. Н.*, супругом једне од оштећених, окривљена је неуверљиво и бледо рекла да није од сведока и његове супруге узела новац, на шта је сведок реаговао бурно и искрено запрепаћен речима окривљене, и у суочењу јој је рекао, гледајући је у очи „Шта да кажем на ову твоју изјаву? Теби слагати је као „добар дан“! Гледаш ме у очи и лажеш! Моја супруга је теби дала новац. Како можеш да ме гледаш у очи?“ Током суочења окривљене и *сведокиња С. З.*, супруге једног од оштећених, окривљена је рекла како је њен супруг С. М. био тај који је заправо „сређивао“ пензију, а сведокиња је у очи окривљеној рекла: „Ја те гледам у очи и кажем ти да лажеш! Лажеш годину дана! То чиниш годину дана! Узела си новац од мене и од других! И за пензију и за запослење.“ Ово суочење је оставило утисак на суд да сведокиња говори истину, те је њен исказ суд и прихватио као истинит и поред тога што је сведокиња супруга оштећеног и заинтересована је за кривични прогон окривљене. *Ошћћени Т. Ј.* је изреволтиран изјавама окривљене рекао да је „спреман да се закуне у своје унуче да говори истину“, док је оштећени *Е. Ч.*, на тврдњу окривљене да није узела новац, изјавио да то није истина, да је новац дао њој, да он говори истину, па „макар га овде на суђењу и убили“, да због ње његово дете не иде на факултет и да га је срамота што се налази овде. Суочење је завршено речима оштећеног: „Треба да те буде срамота! Овде је тридесеторо људи долазило због тебе! Како можеш тако да лажеш?“ Окривљена је током суочења са *ошћћеном Б. О.* изјавила да је тачно да је са оштећеном разговарала о укњижењу стана, али да није узела новац да би се укњижење спровело. Оштећена је, пак, чврсто гледајући у очи окривљену рекла да је њој дала новац за укњижење, говорећи јој: „Немој да ме гледаш у очи и да лажеш! Нека ти је ово на част! Жао ми је што сам те уопште и упознала.“ Током суочења *ошћћени Ш. Ј.* је рекла окривљеној у очи да јој није дала новац на позајмицу, већ за „сређивање“ инвалидске пензије, тражећи од окривљене, да је погледа у очи док се суочавају, што је окривљена избегавала. За време суочења окривљене и *ошћћеног З. М.*, окривљена је неуверљиво рекла да од њега

У образложењу пресуде суд наводи да је суочењем окривљене са оштећенима – радњом на којој је инсистирала одбрана, посебно *цементирано* уверење суда да је окривљена у време предузимања радње поступала са умишљајем, са изграђеном свешћу и вољом да наведе оштећене да јој дају новац, а да је то чинила њиховим довођењем, или чак и одржавањем у заблуди, у намери да себи прибави противправну имовинску корист. Цитирамо део образложења пресуде о утисцима које је суочење оставило на судеће веће: „Током суочења, судеће веће је директно и непосредно осетило снагу *уверљивости, истинитости и праведног гнева, озорчења и неверице*, које су испољили оштећени и сведоци, када су од оштећене чули речи да она од њих новац није узела. Њихова реаговања, иако различита и индивидуална, јачег или слабијег интензитета, што је варирало од подрхтавања па до клетви окривљеној, је у живот преточило речи које је до тада судеће веће само читало на папиру, након што су они саслушани у претходном поступку, када их суд није лично видео и није доживео. Непосредан утисак њиховог преживљавања, како ојађености што су имовину оштетили, а никако нису могли новац да поврате, као и њихово преживљавање хладнокрвно изговорених истоветних речи окривљене током суочења, код су суда цементирали уверење, да је све било управо онако, како су то оштећени и сведоци описали, а не онако како се брани окривљена.“ Суд је дошао до закључка да су оштећени говорили истину јер се ради о лицима различите старосне структуре, различитих занимања, различитих адреса, различитог пола, са различитим местима запослења, при чему сви понављају и причају причу која је готово потпуно иста, зависно од тога да ли је од њих тражен новац за позајмицу, да ли им је обећавано запослење или исходовање инвалидске пензије. Окривљена је на суђењу показала упорност у порицању кривичног дела, што је посебно дошло до изражаја током суочења, где је хладнокрвно и без трунке кајања тврдила да није узела новац. Са друге стране, оштећени су били страшно потрешени понашањем окривљене, показали су изузетно *висок степен емотивности, неверице*, па чак и *зржености*, а њихове емоције су се преливале од готово физичке неверице, до проклињања окривљене и читаве њене породице.

Другостепени суд је одбио жалбу браниоца окривљене изјављену по више основа, док је делимично уважио жалбу Основног јавног тужилаштва у Кикинди у погледу кривичне санкције.¹⁶ Другостепени суд је навео да је у образложењу побијане пресуде ваљано дата оцена исказа свих саслушаних

новац никад није узела, а оштећени је њој у очи рекао: „Како те није срамота? Како можеш то да кажеш? Ја сам ти дао новац! Толико си ми поверење уливала у главу, да ти је било потребно не знам колико, ја бих ти помогао. Свака ти част!“

¹⁶ Пресуда Апелационог суда у Новом Саду бр. Кж 1 1925/12 од дана 30. јула 2012. године.

сведока који су јасно указали како је дошло до спорних давања новца и који износи новца су предавани окривљеној, те да остали докази заједно са исказима оштећених дају логичну целину.

7. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА – ТЕШКА ТЕЛЕСНА ПОВРЕДА ИЗ ЧЛ. 121 СТ. 1 КЗ, ТЕШКА ТЕЛЕСНА ПОВРЕДА ИЗ ЧЛ. 121 СТ. 2 КЗ И УЧЕСТВОВАЊЕ У ТУЧИ ИЗ ЧЛ. 123 КЗ

Окривљени Ч. С је оглашен кривим да је у току ноћи између 20. и 21.2.2012. године, у Новом Кнежевцу, у угоститељском објекту, тешко телесно повредио оштећеног Б. Н., тако што је стакленом пивском флашом ударио оштећеног у пределу десне стране лица, којом приликом је оштећени задобио тешку телесну повреду, чиме је учинио кривично дело тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 1 КЗ. Окривљени С. Д. је оглашен кривим да је истом приликом, али испред угоститељског објекта, разбијеном стакленом пивском флашом – оштрим ивицама исте, замахнуо и постранично ударио оштећеног у пределу десног ока, наневши му том приликом тешку телесну повреду, услед које му је трајно и у знатној мери оштећен важан орган, чиме је учинио кривично дело тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 2 КЗ. Окривљени П. С. и П. Д. су оглашени кривима да су истом приликом учествовали у тучи у којој је оштећени задобио тешку телесну повреду, тако што су испред угоститељског објекта, више пута ногама ударили оштећеног у пределу десне стране тела, чиме су учинили кривично дело учествовање у тучи из чл. 123 КЗ.

Суд је у потпуности прихватио исказе оштећеног из претходног поступка и са главног претреса, наводећи да је оштећени и његово сведочење оставило потресан утисак на суд.¹⁷

Током суочења, окривљени П. С. је изјавио да је тачан исказ оштећеног у делу да је он разбио две пивске флаше о шанк, како је то описао оштећени, али да те флаше није употребио на оштећеном. Суд је нашао да је исказ оштећеног на овог окривљеног деловао тако да *није могао да га зледа*, а да окривљени није био до краја искрен и није признао своје учешће у догађају испред локала.

Током суочења са окривљеним С. Д., оштећени је био изричит да га је управо он ударио флашом у десно око испред угоститељског објекта, што је окривљени негирао. Суд наводи да је окривљени оставио „*блед утисак*“

---

¹⁷ У пресуди стоји да је оштећени млад човек који је претрпео изузетно тешке повреде, а ипак је дошао на суд и издржао дуготрајно испитивање, покушавајући да се сети свих детаља, иако је сећање на тако стравично искуство за њега представљало додатно психичко оптерећење, при чему се оштећени трудио да буде правичан и да исказује само оно чега се заиста сећао и у шта је био сигуран.

на суд, јер оштећеног *није зледао у очи* и за суд је то било очигледно да не говори истину.

Окривљени Ч. С. је током суочења негирао да је оштећеном задао ударац флашом унутар локала, при чему *није зледао у очи оштећеног*, док је оштећени тврдио супротно, при чему је *зледао у очи окривљеног*. Овакво држање окривљеног је на суд оставило утисак неуврљивости.

Окривљени П. Д. је током суочења изјавио да је тачно све што је рекао оштећени, чиме је теретио друге окривљене, али је негирао да је он ударао оштећеног. Утисак суда у погледу оштећеног је био као и у случају осталих суочења. Утисак који је окривљени оставио је такав да је „*суд због физички био свеснијан настојања окривљеног да каже истину, да искаже своје жаљење и кајање, али да истовремено покуша да умањи своју улогу, што је више могуће.*“

Суд је констатовао да је исказ оштећеног потврђен и исказом другог сведока, криминалистичко-техничком документацијом, обимном медицинском документацијом и налазом и исказом вештака судске медицине, па је суд окривљене огласио кривима.

Након уложених жалби тужилаштва и одбране, првостепена пресуда је потврђена.¹⁸ У овој пресуди је суд навео да је дубоко убеђење другостепеног суда да је првостепени суд са потпуном извесношћу утврдио све одлучне чињенице, при чему наводи да је у прилог томе ишло *и сироведено суочење*. Другостепени суд наводи да је оштећени, суочен са окривљенима, *чврсто остао код свој исказа*, ни у једном тренутку не доводећи у питање своју искреност и објективност, о чему првостепени суд говори у разлозима побијане пресуде, па је другостепени суд у потпуности прихватио утисак првостепеног суда и са њим став о апсолутној прихватљивости исказа оштећеног о начину на који се критични догађај збио.

8. ЗАКЉУЧАК

Сматрамо да на основу изнетих примера проистиче да правилно спроведено суочење и добро образложени утисци суда у погледу држања суочених лица могу бити значајно средство за разобличавање одбране окривљеног која садржи лажан исказ. Наведени примери су показали да је суд приликом оцене исказа суочених лица узимао у обзир не само садржину исказа, већ је поклањао пажњу њиховом понашању, па је довођењем у везу ове две околности ценио којем исказу ће поклонити веру. Иако ни у једном од наведених

---

¹⁸ Пресуда Апелационог суда у Новом Саду бр. КЖ. 1 2083/12 од дана 25. јуна 2012. године.

случајева окривљени након суочења нису одустајали од првобитних исказа, не може се рећи да сврха суочења није остварена. Нема сумње да највише прижељкивани ефекат суочења наступа када једно лице услед тврдњи другог коригује свој исказ и отклони првобитно неслагање, али је питање колико у пракси има таквих случајева. Показало се да суочење има позитиван ефекат на утврђивање чињеничног стања и када окривљени остане код своје првобитне изјаве, јер примена овог института може указати на мањкавости одбране окривљеног и довести до тога да се она покаже као нелогична, неуверљива и исконструисана у правцу избегавања кривичне одговорности.

*Željko D. Mirkov, Ph. D., Higher Prosecutorial Assistant
Basic Public Prosecutor's Office in Kikinda
zeljko.mirkov@yahoo.com*

Practical Aspects of the Confrontation of the Defendant in Criminal Proceedings

***Abstract:** Confrontation is complex institute of criminal procedure law, which consists of the normative, criminalistic and psychological aspects. In order to gain complete understanding about it, we considered it necessary to point to its practical aspects which, hasn't been written about so far. This paper presents a selection of cases encountered by the author during his professional engagement in the judiciary. The aim of the paper is to demonstrate, based on the transcripts of the main hearing and the rationale behind court judgements, the manner in which the court conducted the confrontations, what the statements of confronted persons sounded like, as well as the manner in which the court evaluated these statements individually and in mutual relationship, but also in light of other evidence. What is specifically shown is the manner in which the court has described the reactions of confronted parties and the conclusions it has derived from that.*

***Keywords:** defendant, confrontation, testimony evaluation, practical aspects.*

Датум пријема рада: 07.09.2017.